

VIENKĀRŠI TEIKUMA LOCEKĻI UN SALIKTI TEIKUMA LOCEKĻI

Teikuma gramatiskais centrs

1. uzdevums. Pierakstu kladē izraksti saliktos teikuma locekļus un vienkāršus teikuma locekļus ar prievārdu vai partikulu. Pierakstu kladē izraksti izceltos teikumus un nosaki teikuma virslocekļus un palīglocekļus.

Talsi ikviena uzmanību saista ar krāšņo apkārtni. Stāvas nogāzes un lēzeni pakalni, ezeri un līkumotas meža takas – šī bagātība atrodas turpat līdzās gadu simtos veidotai apbūvei. Arī pašu pilsētu daba ir dāsni apveltījusi. **Katrs talsinieks apgalvos, ka dižajai Romai, kas celta uz septiņiem pakalniem, nav vērts sacensties ar Talsu deviņiem pakalniem. Turklāt Talsiem ir divas ezeru acis.**

Talsi ir apdzīvoti kopš desmitā gadsimta, bet pirmo reizi rakstos minēti tūkstoš divi simti trīsdesmit pirmajā gadā. Livonijas ordenis četrpadsmitajā gadsimtā uzcēla savu mūra pili Dzirnalkalnā, ap kuru radās vācu amatnieku un tirgotāju miests. Vēlāk Kurzemes hercogistes saimnieciskie ziedu laiki negāja secen arī Talsiem. Grūtas dienas Kurzemes pārlei pienāca pēc poļu-zviedru kara, pēc Ziemeļu kariem sekojošā Lielā mēra laikā, kā arī vētraini bija revolūcijas notikumi un reakcionāru soda ekspedīciju laiks.

Pilsētas tiesības Talsi ieguva tūkstoš deviņi simti septiņpadsmitajā gadā. Padomju laika jaunā apbūve tikpat kā nav skārusi vecpilsētu, tādēļ Talsi arī šodien saglabājuši romantisku senas mazpilsētas burvību.

(Pēc interneta materiāliem)

2. uzdevums. Pasvītro teikuma gramatisko centru! Aiz teikuma iekavās nosaki gramatiskā centra veidu!

Cēsis ir ne tikai viena no vecākajām, bet arī latviskākajām pilsētām. Krāšņām dabas ainavām un vēstures liecībām bagāta, tā iemieso intriģējošu senatnes garu un mūsdienīgu pašapziņu. Gan Cēsis, gan Cēsu novads ir viens no Vidzemes apceļotāju lielākajiem vilinājumiem.

Ja vēlaties atvilkt elpu no lielpilsētas burzmas un nemiera, jādodas pastaigā pa mazajām Cēsu ieliņām, kuru plānojums saglabājies vēl no viduslaikiem. Tās mijas ar unikāliem un klusiem pagalmiņiem, malās kā mēmi, bet draudzīgi liecinieki stāv nelielas vienkārtas un divstāvu ēkas ar sarkaniem kārniņu jumtiem. Pavasaros te zied ceriņi un vasarā smaržo rozes. Cēsu baznīca un vecās pilsdrupas ar Pils parku ir vietas, kur ļauties domām un atklāsmēm. Skaisti! Fantastiski! Neaizmirstami!

(Pēc interneta materiāliem)